

SIKKERHETS DATABLAD

ĖCLOS BY COSENTINO®

Sikkerhedsdokument

ĖCLOS®
BY COSENTINO

ADVARSEL

Dette sikkerhetsdatabladet (SDS) er utarbeidet spesielt for fagfolk (steinhuggere, installatører osv.) som bearbeider materialet mekanisk på en måte som kan generere respirerbart støv. Hvis du skal bearbeide materialet på denne måten, må du lese denne informasjonen nøye.

Disse produktene kan inneholde forurensninger av krystallinsk silisiumdioksid (<1 %). Feil behandling eller manglende bruk av egnede sikkerhetstiltak kan føre til alvorlige sykdommer.

INNHENT ALLTID RÅD OM HELSE OG SIKKERHET FRA LOKALE MYNDIGHETER OG FRA EN YRKESHYGIENIKER, FOR Å IMPLEMENTERE DE YRKESMESSIGE SIKKERHETSTILTAKENE SOM KREVES FOR Å OPPFYLLE GJELDENE REGELVERK OG FOR Å REDUSERE EKSPONERINGEN FOR STØV, ETTERSOM DE NØDVENDIGE SIKKERHETSTILTAKENE AVHENGER AV DE SPESIFIKKE FORHOLDENE PÅ ARBEIDSSTEDET.

ARBEIDSGIVERE SOM HAR ANSATTE SOM BEHANDLER MATERIALET, ER ANSVARLIGE FOR Å INFORMERE SINE ANSATTE OM RISIKOENE OG FOR Å SIKRE AT ARBEIDSPLASSEN OPPFYLLER GJELDENE KRAV. DE ER OGSÅ ANSVARLIGE FOR Å IVERKSETTE NØDVENDIGE HELSE-, MILJØ- OG SIKKERHETSTILTAK PÅ ARBEIDSPLASSEN.

INNHold

→ 04

SIKKERHETSDATABLAD

1. Identifikasjon av stoffet eller blandingen og selskapet eller firmaet	→ 06
2. Identifisering av farer	→ 06
3. Sammensetnings-/komponentinformasjon	→ 07
4. Førstehjelp	→ 08
5. Tiltak for brannslukking	→ 08
6. Tiltak som skal iverksettes ved utilsiktet søl	→ 08
7. Håndtering og oppbevaring	→ 09
8. Håndtering og oppbevaring	→ 09
9. Fysiske og kjemiske egenskaper	→ 12
10. Stabilitet og reaktivitet	→ 13
11. Informasjon om toksisitet	→ 13
12. Miljøinformasjon	→ 14
13. Avhendingshensyn	→ 15
14. Informasjon om transport	→ 15
15. Regulatorisk informasjon	→ 15
16. Annen informasjon	→ 16

1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/ STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1 PRODUKTIDENTIFIKATOR

Selges som: ĖCLOS®

Identiteten til stoffene som bidrar til blandingsklassifiseringen:

Krystallinsk silika (SiO₂).

UFI-kode: 4P80-100X-A001-NFRX

1.2 RELEVANTE IDENTIFISERTE BRUKSOMRÅDER FOR STOFFET ELLER STOFFBLANDINGEN OG BRUK SOM FRARÅDES

Identifiserte bruksområder: Konstruksjons- og dekorasjonsoverflate beregnet for innendørs bruk, primært som benkeplate på kjøkken og bad, gulv, vasker, dusjkar, veggpaneler og andre lignende bruksområder.

Kontraindisert bruk: Ikke bearbeid materialet mekanisk ved hjelp av en tørr metode – unngå at det oppstår luftbåren støv.

1.3 INFORMASJONEN OM LEVERANDØREN AV SIKKERHETSDATABLADET

COSENTINO GLOBAL, S.L.U.

Autovía A-334, salida 60,

04850 Cantoria (Almeria) – Spania

Tlf.: +34 950 444 175 / Faks: +34 950 444 226

info@cosentino.com / www.cosentino.com

Sikkerhetsdatabladets lokale leverandør
(hvis annerledes enn angitt ovenfor):

Cosentino Norway A.S.

Delitoppen 3,

1540 Vestby

1.4 NØDTELEFONNUMMER

ChemTel Inc. (24/7/365, flerspråklig):

Globalt: +1-813-248-0585

USA: 1-800-255-3924 (gratis)

Australia: 1-300-954-583

Kina: 400-120-0751

India: 000-800-100-4086

Mexico: 01-800-099-0731

Brasil: 0-800-591-6042

For informasjon om nødtelefonnumre til EUs nasjonale myndigheter kan du sjekke: https://echa.europa.eu/documents/10162/2322249/emergency_phone_numbers_en.pdf

2. FAREIDENTIFIKASJON

2.1 KLASSIFISERING AV STOFFET ELLER BLANDINGEN

Krystallinsk silika (SiO₂)-innhold:

mindre enn 1 %

Titandioksid (TiO₂)-innhold

0–2,5 %.

Klassifisert fare:

STOT RE 2: Spesifikk målorgantoksisitet

– gjentatt eksponering. Kategori 2.

H373: Kan forårsake organskader (lunge) ved langvarig eller gjentatt eksponering (via innånding).

H350i: Kan forårsake kreft ved innånding.

STOT SE 3: Toksisitet for spesifikt målorgan

– enkel eksponering. Kategori 3.

H335: Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Produktet er solid, stabilt og ikke-reaktivt.

Det frigjør ingen farlige forbindelser under normal bruk i uforstyrret tilstand.

Luftbårne støvpartikler kan dannes under mekanisk bearbeiding av produktet, som knusing, skjæring, sliping, trimming, pussing, polering eller boring.

Dette støvet kan forbli svevende i luften og inneholder respirerbare partikler, som kan omfatte respirable krystallinske silisiumdioksidforurensninger (<1 %).

Eksponering for innånding av dette støvet skal unngås, da det i stor grad kan det forårsake alvorlige sykdommer.

Innånding av krystallinsk silika har vært knyttet til økt risiko for pneumokoniose, lungefibrose (siliose), lungekreft, kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS), autoimmune sykdommer og nyresykdom.

2.2 MERKINGSELEMENTER

Farepiktogrammer:

Signalord: **FARE**

Faresetninger:

H373: Kan forårsake organskader (lunge) ved langvarig eller gjentatt eksponering (via innånding).
H350i: Kan forårsake kreft ved innånding.
H335: Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Forholdsregler:

P201: Ha på plass spesielle instruksjoner før bruk.
P202: Må ikke håndteres før alle sikkerhetsforholdsregler er lest og forstått.
P260: Ikke pust inn støv.
P264: Vask hender og ansikt grundig etter håndtering.
P270: Ikke spis, drikk eller røyk når du bruker dette produktet.
P284: Bruk åndedrettsvern ved partikkelfiltrering (minst P3 eller N95).
Se avsnitt 7 og 13 for informasjon om riktig oppbevaring og avhending, og avsnitt 8 for informasjon om eksponeringskontroll.

2.3. ANDRE FARER

Resultater av PBT- og vPvB-vurderingene: Denne blandingen oppfyller ikke PBT-standardene i henhold til forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg XIII. (Avsnitt 12).

3. SAMMENSETNING/
OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.1 STOFFER

Ikke anvendbar.

3.2. BLANDINGER

Sammensetning (%): Materialet består av uorganiske fyllstoffer (85–95 %) som hovedsakelig består av glass, og polymerisert polyesterharpiks (5–15 %), mens resten (<8 %) er pigmenter og tilsetningsstoffer.

Stoffer i blandingen som utgjør en helse- eller miljøfare i henhold til forordning nr. 1272/2008/EF eller direktiv 2004/37/EF.

INDIKATORER	IUPAC-NAVN	KONSENTRASJON	
CAS-nr.: 14808-60-7 CE-nr.: 238-878-4 CAS-nr.: 14464-46-1 CE-nr.: 238-455-4	Krystallinsk silisiumdioksid (SiO ₂): Kvarts og kristobalitt	<1 %	STOT RE 2, H373 STOT SE 3, H335 Carc. 1A, H350i
CAS-nr.: 13463-67-7 CE-nr.: 236-675-5	Titandioksid (TiO ₂)	0–2,5 %	Carc. 2, H351i*

*1. august 2024 bekreftet EU-domstolen opphevelsen av klassifiseringen av titandioksid i pulverform som kreftfremkallende. OSHA klassifiserer respirabelt titandioksid som kreftfremkallende kategori 2 (mistenkt for å forårsake kreft) i henhold til IARC-klassifiseringen (gruppe 2B – muligens kreftfremkallende for mennesker)

Blandingskomponenter som er underlagt yrkesmessige eksponeringsgrenser: Punkt 8. Den fullstendige teksten til nevnte fareinformasjon er gitt i punkt 16.

4. FØRSTEHJELP

4.1 BESKRIVELSE AV FØRSTEHJELPSTILTAK

For det ferdige, uforstyrrede materialet er ingen spesielle tiltak nødvendige, men det er enkelte krav for prosessering og klargjøring, som angitt nedenfor:

Generelle anbefalinger:

Ha etiketten eller sikkerhetsdatabladet foran deg når du ringer nødnummeret eller oppsøker lege.
Flytt den utsatte personen bort fra eksponeringskilden. Gi vedkommende frisk luft og hvile. Ikke gi offeret noe å drikke hvis vedkommende er bevisstløs.

Symptomene for forgiftning kan forekomme etter eksponering, noe som betyr at hvis det er bekymringer eller hvis en sykdom vedvarer, tilkall lege og vis dem sikkerhetsdatabladet for dette produktet.

Innånding:

Ikke inhaler støv som oppstår ved bearbeiding av materialet. Hvis forgiftningssymptomer oppstår, flytt den berørte personen ut av eksponeringsområdet og gi vedkommende frisk luft. Bruk kunstig åndedrett hvis offeret har en alvorlig reaksjon. Kontakt lege hvis symptomene forverres eller vedvarer.

Kontakt med huden:

Vask grundig med såpe og vann.

Kontakt med øynene:

Skyll øynene med rikelig med vann ved romtemperatur i minst 15 minutter. Hindre den berørte personen i å gni eller lukke øynene. Hvis offeret bruker kontaktlinser, bør disse fjernes med mindre de sitter fast i øynene, da dette kan forårsake ytterligere skade. Kontakt lege hvis symptomene forverres eller vedvarer.

4.2 DE VIKTIGSTE SYMPTOMENE OG VIRKNINGENE, BÅDE AKUTTE OG FORSINKEDE

Under mekanisk bearbeiding av dette produktet, spesielt hvis kravene til bruk av vann og egnede luftfiltrerings- og ventilasjonssystemer ikke overholdes, kan en del av de fine partiklene av uorganisk støv og krystallinsk silisiumdioksid bli suspendert i luften.

Langvarig og/eller omfattende innånding av dette støvet og respirabelt krystallinsk silisiumdioksid kan forårsake pneumokoniose, lungefibrose (kjent som silikose), lungekreft, kronisk obstruktiv lungesykdom og nyresykdom. De viktigste symptomene på silikose er hoste og pustevansker (se avsnitt 11).

4.3 LEGEHJELP OG SPESIELLE BEHANDLINGER SOM BØR GIS UMIDDELBART

Ved usikkerhet eller om symptomene vedvarer, oppsøk lege.

5. BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1 SLOKKINGSMIDLER

Egnede brannsløkkingsmidler: Ethvert egnet middel for å bekjempe den aktuelle branntypen. Det anbefales å bruke pulverslukkere med flere funksjoner.

5.2 SÆRLIGE FARER KNYTTET TIL STOFFET ELLER STOFFBLANDINGEN

Ikke brannfarlig. Ingen farlig termisk nedbrytning.

5.3 INFORMASJON FOR BRANNSLOKKINGSPERSONELL

I tilfelle brann: avhengig av størrelsen på brannen, kan det være nødvendig med komplett verneutstyr og røykdykkerapparat.

Personlig verneutstyr:

Avhengig av den spesifikke brannen man står overfor.

6. TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 PERSONLIGE FORSIKTIGHETSREGLER, PERSONLIG VERNEUTSTYR OG NØDRUTINER

Ikke aktuelt. Det ferdige materialet utgjør ingen risiko for søl.

6.2 FORSIKTIGHETSREGLER MED HENSYN TIL MILJØ

Ikke aktuelt. Det ferdige materialet utgjør ingen risiko for søl.

6.3 METODER OG MATERIALER FOR OPPSAMLING OG RENSING

Ikke aktuelt. Det ferdige materialet utgjør ingen risiko for søl.

6.4 HENVISNING TIL ANDRE AVSNITT

Personlig verneutstyr: Del 8.
Avfallsbehandling: Avsnitt 13.

7. HÅNDTERING OG LAGRING

7.1 FORSIKTIGHETSREGLER FOR SIKKER HÅNDTERING:

Brukeren skal ta ansvar for å gjennomføre en risikoevaluering i overensstemmelse med forskrifter for forebygging av risiko på arbeidsplassen.

Det anbefales å følge forsiktighetsreglene som er oppført nedenfor:

- Det bør brukes sikre håndteringssystemer (kran, stativer med sikkerhetsstenger osv.). Stroppe bør være slitesterke og godt beskyttet, da dette materialet har større skjæreevne enn naturstein.
- Personlig verneutstyr bør brukes. Bruk hjelm, vernesko, vernebriller og hansker under håndtering og lagring av produktet.

Behandling og installasjon:

Arbeidsgiverne av fagfolk som behandler materialet bør utstyre arbeidsplassen med relevante helse- og sikkerhetstiltak for å begrense arbeidstakernes eksponering for støv og respirabelt krystallinsk silika og sikre at arbeidsplassen overholder gjeldende lokale forskrifter om dette emnet.

Det er svært viktig at mekanisk bearbeiding av materialet under produksjon og installasjon gjøres med verktøy som har integrert vannforsyningssystem og/eller med støvavsugssystem på verktøyet. Ukontrollert tørr mekanisk bearbeiding må unngås. Støvet som dannes kan inneholde respirabelt krystallinsk silisiumdioksid. (SiO_2).

Eksponering for støv bør overvåkes og kontrolleres ved hjelp av egnede kontrolltiltak, som for eksempel:

- Maskiner og verktøy med vannforsyningssystemer eller «våte metoder», med et passende vannbehandlingssystem.
- Naturlige og/eller tvungne ventilasjonssystemer som sikrer luftutskifting i arbeidsområder.
- Rengjøring og vedlikehold. Bruk av støvsugere og/eller vannrengjøringssystemer – feiing og bruk av trykkluft skal unngås – i likhet med andre metoder som kan føre til at støv blir luftbårent. Innfør forebyggende vedlikeholdsprogrammer på anleggene for å sikre passende ryddighet, renhet og driftsforhold for arbeidsutstyret.

For arbeid med materialet anbefales det å se veiledningen for god praksis «Good Practices Guide», tilgjengelig på nettstedet osh.cosentino.com eller ved henvendelse til leverandøren av dette sikkerhetsdatabladet.

I ingen tilfeller er imidlertid disse tiltakene og denne veiledningen uttømmende eller substituerende for lovbestemte forpliktelser med hensyn til helse og sikkerhet under gjeldende lokale forskrifter.

7.2 VILKÅR FOR SIKKER LAGRING, HERUNDER EVENTUELLE UFORENLIGHETER

Det er ikke nødvendig med spesielle forhold for sikker oppbevaring. Oppbevares i et passende lukket og tildekket område. Unngå harde støt som kan ødelegge materialet.

7.3 SÆRLIG(E) SLUTTANVENDELSE(R)

Det er ingen spesifikke anbefalinger for sluttanvendelse(r).

8. EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 KONTROLLPARAMETRE

Europeisk direktiv 2004/37/EF ble endret av Europeisk direktiv 2017/2398 fra 27/12/2017 for å inkludere en grenseverdi for yrkesmessig eksponering for innåndbar fraksjon av krystallinsk silika på $0,1 \text{ mg/m}^3$ (ved 20°C og $101,3 \text{ kPa}$).

INNÅNDBAR STØVFRAKSJON I
 DEN EUROPEISKE UNION:

STOFF	INDIKATORER	LAND/MYNDIGHET	YRKESMESSIGE EKSPONERINGSGRENSER 8T TWA (mg/m³)
Krystallinsk silika: Kvarts Respirabel fraksjon	CAS-nr.: 14808-60-7 CE-nr.: 238-878-4	Østerrike, Estland, Finland, Tyskland ² , Norge, Slovenia, Spania og Portugal	0,05
		Belgia, Tsjekkia, Danmark, Frankrike, Hellas, Ungarn, Irland, Italia, Litauen, Luxembourg, Polen, Romania, Slovakia, Sverige, Storbritannia og Bulgaria	0,1
		Kypros ¹	10k/Q
		Nederland	0,075
		Sveits	0,15
		Tyrkia	10 mg/m³ / % SiO ₂ + 2
		Malta ³	-
Krystallinsk silika: Kristobalitt Respirabel fraksjon	CAS-nr.: 14464-46-1 CE-nr.: 238-455-4	Østerrike, Belgia, Danmark, Estland, Finland, Frankrike og Tyskland ² , Hellas, Litauen, Norge, Romania, Slovenia, Spania og, Sverige	0,05
		Tsjekkia, Ungarn, Irland, Italia, Luxembourg, Polen, Slovakia, Storbritannia og Bulgaria	0,1
		Malta ³	-
		Nederland	0,075
		Portugal	0,025
		Sveits	0,15
Inert støv Ikke spesifisert Innåndbar fraksjon		Østerrike, Danmark, Hellas, Nederland, Norge og Portugal	5
		Belgia, Italia, Spania	3
		Bulgaria, Irland, Storbritannia	4
		Tyskland ⁴	0,5
		Litauen, Romania	10
		Luxembourg, Sveits	6
		Malta ³	-
		Frankrike	0,9
		Sverige	2,5

Kilde: IMA-Europe. <https://ima-europe.eu/eu-policy/health-and-safety/dust-and-oels/>.
 Status: juli 2024. (1) Q: kvartsprosent – K = 1; (2) Vurderingskriterium (referanseverdi); (3) Når det er nødvendig, henviser maltesiske myndigheter til verdier fra Storbritannia for OELV-er som ikke finnes i maltesisk lovgivning; (4) Definert for en tetthet på 1 g/cm³, dvs. for mineraler med en vanlig tetthet på 2,5 g/cm³, gjelder en beregnet OEL på 1,25 mg/m³. Belgia vil anvende eksponeringsgrense på 0,05 mg/m³ for kvarts fra 01.09.2025.

INNÅNDBAR STØVFRAKSJON I USA:

Stoff	Kvarts (innåndbart)	Kristobalitt (innåndbart)	Inert støv (innåndbart)
CAS-nr.	14808-60-7	14464-46-1	-
OSHA – PEL (8 timer TWA)	0.05 mg/m³	0.05 mg/m³	5 mg/m³
NIOSH – REL (10 timer TWA)	0.05 mg/m³	0.05 mg/m³	-
ACGIH – TLV (8 timer TWA)	0.025 mg/m³	0.025 mg/m³	-
Vedtatt av / navn på lov	Se Avsnitt 16		
OEL-navn (hvis spesifikt)	Tillatt eksponeringsgrense (PEL) / Anbefalt eksponeringsgrense (REL) / Grenseverdi (TLV)		

Kilde: OSHAs tillatte eksponeringsgrenser –
 Tabeller med kommentarer <https://www.osha.gov/annotated-pels>

INNÅNDBAR STØVFRAKSJON I AUSTRALIA OG NEW ZEALAND:

STOFF	KRYSTALLINSK SILIKA: KVARTS	KRYSTALLINSK SILIKA: KRISTOBALITT	PLAGSOMT STØV
CAS-nr.	14808-60-7	14464-46-1	Ikke aktuelt
Australia OEL	Inhalerbart støv 0,05 mg/m³ (8 timers TWA)	Inhalerbart støv 0,05 mg/m³ (8 timers TWA)	10 mg/m³ (8 t TWA)
New Zealand (WES)	Inhalerbart støv 0,025 mg/m³ (8 timers TWA)	Inhalerbart støv 0,025 mg/m³ (8 timers TWA)	10 mg/m³ (8 t TWA)

Kilde: Eksponeringsstandarder for luftbårne forurensninger på arbeidsplassen (oppdatert januar 2024) – Safe Work Australia: <https://www.safeworkaustralia.gov.au/doc/workplace-exposure-standards-airborne-contaminants-2024>; New Zealands eksponeringsstandarder og biologiske eksponeringsindekser på arbeidsplassen: <https://www.worksafe.govt.nz/topic-and-industry/monitoring/workplace-exposure-standards-and-biological-exposure-indices/>

Respirabel støvfraksjon i Brasil:

O limite de tolerância para poeira respirável, expresso em mg/m³, é dado pela seguinte fórmula:

$$L.T.R. = \frac{8}{\% \text{ quartzo } + 2} \text{ mg/m}^3$$

O limite de tolerancia para poeira total (respirável e não – respirável), expresso em mg/m³, é dado pela seguinte fórmula:

$$L.T.T. = \frac{24}{\% \text{ quartzo } + 3} \text{ mg/m}^3$$

Siempre será entendido que “Quartzo” significa sílica livre cristalizada.
Fonte: NR15 – Atividades e Operações Insalubres Anexo n.º 12
Portaria 3214/78 - Limites de Tolerância para Poeiras Minerais.

ANDRE STOFFER MED YRKESMESSIG EKSPONERINGSGRENSE:

STOFF	INDIKATORER	LAND/ MYNDIGHET	MILJØGRENSE – DAGLIG EKSPONERING
Sot/ Kjørøk	CAS-nr.: 1333-86-4 CE-nr.: 215-609-9	Spania	3,5 mg/m³
		USA	3 mg/m³
		Australia	3 mg/m³
		New Zealand	3 mg/m³
Titandioksid	CAS-nr.: 13463-67-7 CE-nr.: 643-044-1	Spania	10 mg/m³
		USA	15 mg/m³ (totalt støv)
		Australia	10 mg/m³
		New Zealand	10 mg/m³
Kalsiumkarbonat	CAS-nr.: 1317-65-3 CE-nr.: 615-782-4	USA	5 mg/m³ (innåndbare frak.)
		Australia	10 mg/m³
		New Zealand	10 mg/m³
Jernoksid (III) (støv og røyk), som jern (Fe)	CAS-nr.: 1309-37-1 CE-nr.: 215-168-2	Spania	5 mg/m³
		USA	5 mg/m³
		Australia	5 mg/m³
		New Zealand	5 mg/m³

Kilde: USA: OSHA’s tillatte eksponeringsgrenser – tabeller med kommentarer <https://www.osha.gov/annotated-pels>; Spania: Instituto Nacional de Salud y Seguridad en el Trabajo: www.insst.es; Australia: Arbeidsplassstandarder for eksponering for luftbårne forurensninger (oppdatert januar 2024) – Safe Work Australia: <https://www.safeworkaustralia.gov.au/doc/workplace-exposure-standards-airborne-contaminants-2024>; New Zealand: Eksponeringsstandarder og biologiske eksponeringsindekser på arbeidsplassen: <https://www.worksafe.govt.nz/topic-and-industry/monitoring/workplaceexposure-standards-and-biological-exposure-indices/>

For å få oppdaterte spesifikke grenser eller grenser for land som ikke er oppført her, kan du kontakte en kompetent helse- og sikkerhetsfaglig person eller den lokale regulerende myndigheten i det aktuelle landet. Yrkeseksponeringsnivåene her er kun gitt for informasjonsformål. De er ikke bindende og trenger ikke å være helt nøyaktige.

YTTERLIGERE EKSPONERINGSGRENSER UNDER BRUKSFORHOLD

DNEL; Eksponerering for mennesker: Ingen informasjon tilgjengelig.
PNEC-verdier. Miljøeksponering: Ingen informasjon tilgjengelig.

8.2 EKSPONERINGSKONTROLL

Generelle tiltak:

Rådfør deg med en kompetent helse- og sikkerhetsfaglig person for å overvåke eksponering for uorganisk partikkelstøv og støv som inneholder krystallinsk silisiumdioksid. Reduser dannelsen av luftbårent støv så mye som mulig. Bruk lukkede områder for behandling, lokal avtrekksventilasjon eller andre tekniske kontroller for å holde partikkelkonsentrasjonen i luften under eksponeringsgrensene som er spesifisert i gjeldende forskrifter. Hvis brukerens operasjoner skaper støv, røyk eller damp, må det brukes et ventilasjonssystem for å sikre at eksponeringen for luftbårne stoffer er under eksponeringsgrensen. Ta organisatoriske tiltak, for eksempel å skille støvgenererende områder fra områder som brukes av personalet. Arbeidsklær skal tas av og vaskes separat.

Personlig verneutstyr:

1. Åndedrettsvern:

Egnet åndedrettsvern med partikkelfilter som i henhold til forskrift EN 143:2001 og dens revisjoner EN 143/AC 2002, EN 143/AC 2005 (type P3), eller N95, R95, P95 eller over i henhold til Occupational Safety and Health Standard OSHA 29 CFR 1910.134, godkjent av NIOSH, P1-, P2-beskyttelse eller høyere, i henhold til Australsk AS/NZS 1716), eller tilsvarende beskyttelse som er i samsvar med relevant gjeldende lokalt lovverk.

Bruk passende pustevern, selv når du arbeider med vann som et tiltak mot støv når du behandler produktet.

2. Håndbeskyttelse:

Bruk av mekaniske beskyttelseshansker anbefales for å unngå å bli kuttet av deler under håndtering.

3. Øyevern:

Bruken av øyevern anbefales i overensstemmelse med EN166:2001, Occupational Safety and Health Standard OSHA 29 CFR 1910.133, eller tilsvarende beskyttelse som er i overensstemmelse med gjeldende relevante lokale forskrifter.

4. Hudvern:

Hudvern er ikke nødvendig, men bruken av arbeidsklær som forhindrer støv fra å komme i kontakt med huden anbefales.

Vask hender og ansikt med såpe og vann for å fjerne støv fra bearbeidingen før arbeidspauser og ved slutten av skift.

Arbeidsklær:

Bruk arbeidsklær laget av et stoff som ikke fanger opp støv når du bearbeider produktet. Ikke rengjør med trykkluft, men bruk støvsugingsmetoder. Bruk gummistøvler hvis arbeidet skal utføres i våte områder under vannbehandling.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 OPPLYSNINGER OM GRUNNLEGGENDE FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Opplysningene i dette avsnittet gjelder produktet, med mindre spesifikt angitt som å gi opplysninger om et stoff.

Fysisk aspekt: Fysisk tilstand ved 20 °C: Fast

Mønster: Fast etter linje

Farge: Etter linje

Lukt:Luktløs

Luktgrense: I/A*

PRODUKTEGENSKAPER:

Tetthet (EN-14617-1): 2133–2460 kg/m³

Dynamisk viskositet: I/A*

pH: I/A*

Damptetthet ved 20 °C:I/A*

N-oktanol/vann-partisjonskoeffisient ved 20 °C: I/A*

Vannoppløselighet ved 20 °C: I/A*

Nedbrytningstemperatur: I/A*

Smeltepunkt/frysepunkt: I/A*

Eksplorative egenskaper: Ikke eksplorative

Oksiderende egenskaper: Oksiderer ikke

Partikkelegenskaper: I/A*

VOLATILITET:

Kokepunkt ved atmosfærisk trykk: I/A*

Damptrykk ved 20 °C: I/A*

Fordampningshastighet ved 20 °C: I/A*

BRENNBARHET:

Flammepunkt: Ikke brannfarlig

Brennbarhet (fast, gass): I/A*

Spontant forbrenningspunkt: I/A*

Nedre forbrenningsgrense: I/A*

Øvre forbrenningsgrense: I/A*.

(*) I/A: Ikke anvendbar på grunn av produktets egenskap, gir ingen informasjon om hvor farlig det er.

9.2 ANNEN INFORMASJON

Vannabsorpsjon (EN-14617-1): $\leq 0,05\% W_4$.
Bøjestyrke (EN-14617-2): $\geq 25\text{ MPa}$.
Koeffisient for termisk ekspansjon (EN-14617-11):
 $(27-46) \cdot 10^{-6} \text{ }^\circ\text{C}^{-1}$.

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 REAKTIVITET

Ingen nedbryting ved korrekt lagring og bruk.

10.2 KJEMISK STABILITET

Stabil ved normale lagrings og bruksforhold.

10.3 RISIKO FOR FARLIGE REAKSJONER

Ingen farlige reaksjoner er forventet.

10.4 FORHOLD SOM SKAL UNNGÅS

Ikke lagre utendørs eller bruk til utendørs formål, da UV-stråling kan påvirke materialet. Unngå harde støt som kan forårsake brudd. Unngå å utsette materialet for høye temperaturer, da dette kan føre til forringelse. I den tiltenkte sluttbruken må du ikke plassere varme gjenstander eller panner som nettopp er tatt av komfyren på overflaten – bruk et egnet underlag.

10.5 UFORENLIGE MATERIALER

Ingen informasjon tilgjengelig.

10.6 FARLIGE NEDBRYTNINGSPRODUKTER

Ingen er kjente.

11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 TOKSIKOLOGISKE VIRKNINGER

a) Akutt toksisitet:
Oppfyller ikke klassifiseringskriteriene.

ANSLÅTTE VERDIER FOR AKUTT GIFTIGHET (ATE) FOR BLANDINGEN	
Oral ATE	> 2000 mg/Kg
Dermal ATE	> 2000 mg/Kg
Innånding ATE	Ingen informasjon tilgjengelig
KRYSTALLINSK SILIKA (SiO ₂) (KVARTS, KRISTOBALITT)	
Oral LD ₅₀	> 2000 mg/kg vekt (rotte)
Dermal LD ₅₀	> 2000 mg/kg vekt (kanin)
Innånding LC ₅₀	Det foreligger ingen spesifikke data om akutt toksisitet som gjør det mulig å ta en 100 % kategorisk beslutning om klassifiseringen av akutt toksisitet ved innånding for noen form for krystallinsk silisiumdioksid. Det forventes ingen akutt toksisitet ved innånding basert på ekstrapoleringer av OECD-kompatible studier utført med et stoff som inneholder 45 % kristobalitt uten tegn til dødelighet. Som et resultat av dette gjør dyrevelferdshensyn det uberettiget å gjennomføre ytterligere eksperimenter.

b) Hudetsing eller irritasjon:
I følge gjeldende informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

c) Alvorlig øyeskade eller øyeirritasjon:
I henhold til gjeldende informasjon er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt.

d) Respirator- eller hudfølsomhet:
Ifølge gjeldende informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

e) Spesifikk målorgantoksisitet (STOT) – gjentatt eksponering:
Det respirable støvet fra produktene er klassifisert som STOT RE 2, med et innhold av krystallinsk silisiumdioksid på mindre enn 1 % (vektbasert).

Langvarig og/eller omfattende innånding av den respirable fraksjonen av uorganisk partikkelstøv og krystallinsk silisiumdioksid (< 10 µm) kan forårsake **pneumokoniose og lungefibrose**, for eksempel silikose, samt forverre andre luftveissykdommer (bronkitt, emfysem osv.). Hovedsymptomet på silikose er tap av lungekapasitet.

Langvarig eller omfattende eksponering for støv som inneholder respirabelt krystallinsk silisiumdioksid øker risikoen for andre sykdommer, som kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS), autoimmune sykdommer og nyresykdom.

f) Spesifikk målorgantoksisitet (STOT) – enkelt eksponering:
Dette produktet er klassifisert som STOT SE 3 i henhold til kriteriene fastsatt i forordning (EF) nr. 1272/2008.

Støvet som genereres av den mekaniske prosesseringen av dette materialet kan forårsake irritasjon av luftveiene hvis det ikke tas egnede beskyttende tiltak.

g) Kreftfremkallende egenskaper:
Kvarts og kristobalitt (SiO₂): Langvarig eller omfattende eksponering for støv som inneholder respirabelt krystallinsk silisiumdioksid kan forårsake lungekreft.

MATERIALKLASSIFISERING	KRYSTALLINSK SILIKA (KVARTS OG KRISTOBALITT)
Direktiv 2004/37/EF	Kreftfremkallende i kategori 1A.
IARC	Gruppe 1. Kreftfremkallende for mennesker
NTP	Kjent som kreftfremkallende
OSHA	Ja. Regulert som kreftfremkallende
ACGIH	A2. Mistenkt for å være kreftfremkallende for mennesker
New Zealand Worksafe	Kreftfremkallende i kategori 1
HCIS	Kreftfremkallende i kategori 1A

Avhengig av produktspesifikke referanser kan det forekomme små mengder titanoksid (< 2,5 %) i produktet. Disse kan frigjøres i luften sammen med støv under mekanisk bearbeiding.

→ Titandioksid: Hyppig innånding av røyk/støv over lengre tid kan øke risikoen for å utvikle luftveissykdommer, selv om epidemiologiske studier utført på arbeidere i titandioksidproduksjon ikke har kunnet påvise dette. Det er rapportert om kreftfremkallende egenskaper hos gnagere som har vært utsatt for svært høye konsentrasjoner. To store epidemiologiske studier utført på arbeidere i titandioksidproduksjonen i USA og Europa har ikke kunnet påvise økt risiko for lungekreft. IARC og Det europeiske kjemikaliebyrået har klassifisert TiO₂ som kreftfremkallende kategori 2 ved innånding.

1. august 2024 bekreftet EU-domstolen opphevelsen av klassifiseringen av titandioksid i pulverform som kreftfremkallende. Domstolen fant blant annet at den tidligere klassifiseringen i stor grad var basert på én enkelt studie på rotter med ekstremt høye støvkonsentrasjoner, som ikke var tilstrekkelig verifisert med hensyn til pålitelighet og akseptabilitet, og som ikke gjenspeilte eksponeringsscenarioer for mennesker.

En australsk helseundersøkelse (NICNAS, Titanium Dioxide: Human health tier II assessment) om risikoen ved TiO₂ fant at det ikke er tilstrekkelig bevis for å konkludere med at det er farlig for menneskers helse.

h) Mutagenisitet i kjønnseller:
I henhold til gjeldende informasjon er ikke klassifiseringskriteriene oppfylt.

i) Reproduksjonstoksisitet:
Ifølge gjeldende informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

j) Fare ved innånding:
Ifølge gjeldende informasjon er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

11.2 OPPLYSNINGER OM ANDRE FARER

Hormonforstyrrende egenskaper: Ikke relevant.
Annen informasjon: Ikke relevant.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 GIFTIGHET

Produktene er ikke giftige for miljøet.
Det anbefales spesielt å bruke vannkjølte verktøy til mekanisk bearbeiding, sammen med egnede luftfiltrerings- og ventilasjonssystemer, for å forhindre at det oppstår støvete områder.

12.2 PERSISTENS OG NEDBRYTBARHET

Ikke anvendbar.

12.3 BIOAKKUMULERINGSEVNE

Ikke anvendbar.

12.4 MOBILITET I JORD

Ikke anvendbar.

12.5 RESULTATER AV PBT- OG VPVB-VURDERING

Denne blandingen anses ikke å være persistent, bioakkumulerbar eller toksisk (PBT). Denne blandingen anses ikke å være svært persistent eller svært bioakkumulerbar (vPvB).

12.6 HORMONFORSTYRRENDE EGENSKAPER

Ikke anvendbar.

12.7 ANDRE SKADEVIRKNINGER

Ingen er kjente.

13. AVHENDINGSHENSYN

Avfallshåndteringsmetoder:

I samsvar med EU-direktiv 2006/12/EF og 2018/850, samt spansk lov 7/2022 av 8. april og tilhørende R.D. 646/2020 av 7. juli, kan defekte produkter og avfallsprodukter, sammen med små deler, deponeres på søppelfyllinger for ikke-farlig avfall. Ved deponering skal slammet som skapes ved våtbehandling av materialet betraktes som ikke-farlig avfall.

Små deler er klassifisert som 01 04 13 i den europeiske avfallslisten (LoW), og slam er klassifisert som 01 04 99. Uansett bør du innhente informasjon og følge gjeldende lokale forskrifter for avfallshåndtering. Som et alternativ til deponering kan du sjekke om det finnes lokale muligheter for å utnytte dette avfallet.

Produktemballasjen må avhendes i henhold til gjeldende lokale standarder. Generelt skal den plasseres i spesielle beholdere for papir eller plastavfall hvis den kan resirkuleres.

14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

ADR-RID, IMDG, IATA: Ikke regulert.

FN-nummer eller ID-nummer: Ikke regulert.

Offisiell FN-transportbetegnelse: Ikke regulert.

Fareklassifiseringer for transport: Ikke regulert.

Emballasjegruppe: Ikke regulert.

Miljøfarer: Havforurensning: Nei.

Spesifikke forholdsregler for brukere: Ikke regulert.

Massetransport under IMO-instrumenter: Ikke aktuelt.

15. OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1 SÆRLIGE BESTEMMELSER/SÆRSKILT LOVGIVNING OM SIKKERHET, HELSE OG MILJØ FOR STOFFET ELLER STOFFBLANDINGEN

Internasjonal lovgivning:

- Globalt harmonisert system for klassifisering og merking av kjemikalier (GHS) (siste utgave i 2023) – FN.

Gjeldende europeisk lovgivning:

- Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) AV EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET av 18. desember 2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier, oppdatert i henhold til forordning (EU) 2015/830 av 28. mai 2015, som endrer forordning (EF) nr. 1906/2006.
- Europadirektiv 2004/37/EF, endret ved Europadirektiv 2017/2398 av 27.12.2017.
- Forordning (EF) nr. 1907/2006 REACH, vedlegg XIV Liste over stoffer som er underlagt autorisasjon, med senere endringer: Ikke til stede, eller ikke til stede i regulerte mengder.
- Forordning (EF) nr. 1907/2006, vedlegg XVII, stoffer som er underlagt restriksjoner på produksjon, markedsføring og bruk: Ikke til stede, eller ikke til stede i regulerte mengder.
- Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP) av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger.
- KOMMISSJONSFORORDNING (EU) 2016/918 av 19. mai 2016 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering med henblikk på tilpasning til den tekniske og vitenskapelige utviklingen.

Spesifikk lovgivning i USA:

- Safety and Health Regulations for Construction 1926.1153 (<https://www.osha.gov/laws-regs/regulations/standardnumber/1926/1926.1153>).
- Occupational Safety and Health Standards 1910.1053 (<https://www.osha.gov/laws-regs/regulations/standardnumber/1910/1910.1053>).
- Californian Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 – Proposition 65:

ADVARSEL: Dette produktet kan utsette deg for kjemikalier, inkludert krystallinsk silika og titandioksid (luftbårne partikler av innåndbar størrelse), som er kjent for staten California å forårsake kreft. Mer informasjon er gitt på www.P65warnings.ca.gov

Spesifikk lovgivning i Australia og New Zealand:

- Australia Hazardous Chemical Information System (HCIS) - Hazardous Chemicals: <https://hcis.safeworkaustralia.gov.au>
- Safework Australia - Model Work Health and Safety Regulations (July 2024): <https://www.safeworkaustralia.gov.au/doc/model-whs-regulations>
- New Zealand Workplace Exposure Standards (WES): <https://www.worksafe.govt.nz>
- New Zealand Hazardous Substances and New Organisms (HSNO) Act - Classification of Chemicals: <https://www.legislation.govt.nz/act/public/1996/0030/latest/DLM381222.html>

15.2 VURDERING AV KJEMIKALIESIKKERHET

Leverandøren har ikke gjennomført en vurdering av kjemikaliesikkerhet.

16. ANNEN INFORMASJON

16.1 GJELDENDE LOVVERK FOR SIKKERHETSDATABLAD

Dette sikkerhetsdatabladet er utviklet i overensstemmelse med ANNEX II - Guide to the compilation of Safety Data Sheets in Regulation (EF) 1907/2006 (REACH), oppdatert i overensstemmelsen med forordning (EU) nr. 2015/830 fra 28. mai 2015, og i tråd med GHS ver. 10 (2023)

16.2 LOVTEKSTER OG SETNINGER INKLUDERT I AVSNITT 3 FORORDNING NR. 1272/2008 (CLP)

STOT RE 2: Spesifikk målorgantoksisitet (gjentatt eksponering). Kategori 2.
STOT SE 3: Spesifikk målorgantoksisitet (enkel eksponering). Kategori 3.
Carc. 1A: Kreftfremkallende. Kategori 1A.
H373: Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
H350i: Kan forårsake kreft ved innånding.
H351i: Mistenkes for å forårsake kreft ved innånding.
H335: Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

16.3 FORKORTELSER OG AKRONYMER

ACGIH: Association Advancing Occupational and Environmental Health.
ADR: European agreement concerning the international transport of dangerous goods by road.
CAS: Chemical Abstracts Service (Division of the American Chemical Society).
LC50: Lethal concentration, 50 per cent.
CLP: European Regulation of the Classification, Labelling and Packaging of Chemical Substances and Mixtures.
LD50: Lethal dose, 50 per cent.
DNEL: Derived no-effect level (REACH).
GHS: Global harmonized system of classification and labelling of chemical products (UN).
HCIS: Australia Hazardous Chemical Information System.
HCS: The Hazard Communication Standard.
HMIS: Hazardous Materials Identification System.
IARC: International Agency for Research on Cancer.
IATA: International Air Transport Association.
vPvB: Very persistent, very bioaccumulable substances.

NFPA: National Fire Protection Association.
NTP: Technical Notes on Prevention.
OEL: Occupational exposure limit.
UN: United Nations.
OSHA: Occupational Safety and Health Administration.
PBT: Persistent, bioaccumulable and toxic substances.
PNEC: Predicted no-effect concentration (REACH).
REACH: Regulation concerning the registration, evaluation, authorisation and restriction of chemicals.
RID: Regulations concerning the international transport of dangerous goods by rail.
WES: Workplace Exposure Standards.

16.4 HOVEDKILDER

<https://ecis.jrc.ec.europa.eu>
<https://echa.europa.eu>
<https://echemportal.org>
<https://inchem.org>
<https://www.epa.gov>
<https://www.osha.gov>
National Institute for Occupational Safety and Health (NIOSH).
IARC publications. Samlet vurdering av stoffers kreftfremkallende egenskaper.
Tilgang til europeisk lovgivning, <https://eur-lex.europa.eu>
Europeisk avtale om internasjonal transport av farlig gods på vei.

16.5 METODER FOR EVALUERING AV INFORMASJON

Artikkel 9 Forordning nr. 1272/2008 (CLP):

Klassifiseringen av blandingen er generelt basert på beregningsmetoder som bruker stoffdata i samsvar med kravene i forordning (EF) nr. 1272/2008. Dersom data foreligger for enkelte blandinger, eller dersom vekten av testene kan brukes til klassifiseringen, vil dette bli angitt i det aktuelle avsnittet i sikkerhetsdatabladet. Se avsnitt 9 for fysisk-kjemiske egenskaper, avsnitt 11 for toksikologisk informasjon og avsnitt 12 for miljøinformasjon.

16.6 RISIKOVURDERINGSSYSTEM I OVERENSSTEMMELSE MED NFPA OG HMIS

Helse: 1.
Brannfare: 0.
Reaktivitet: 0.

16.7 ANDRE RELEVANTE OPPLYSNINGER

Ta kontakt med COSENTINO GLOBAL, S.L.U. (info@cosentino.com) hvis du har spørsmål, eller før du bruker eller leverer dette materialet for noen andre bruksområder som ikke er diskutert her.

Informasjonen i dette dokumentet er, så vidt vi vet, oppdatert og presis. Vi kan imidlertid ikke gå god for anbefalingene eller forslagene som gis her, ettersom bruksforholdene for materialene er utenfor vår kontroll. Innholdet i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke tolkes som en anbefaling om bruk av produktet i strid med gjeldende lover, sikkerhetspraksis eller patenter som regulerer noe materiale eller bruken av det.

Materialets mottaker er ansvarlig for å verifisere at de selv overholder relevante regelverk og forskrifter.

Under ingen omstendigheter skal informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet tas for å garantere bestemte egenskaper eller å generere et kontraktsforhold.

Dette sikkerhetsdatabladet (SDS) er i overensstemmelse med CLP-forskriften (CE) nr. 1272/2008 og Globalt harmonisert system for klassifisering og merking av kjemikalier (GHS).

For mer informasjon, ta kontakt med Cosentino Global, S.L.U. og følg anvisningene i veiledningen for god praksis «Good Practices Guide» for behandling av materialer. Denne er tilgjengelig på nettstedet osh.cosentino.com.

Du kan finne mer informasjon om risikoene knyttet til innåndbar krystallinsk silika i:

- Veiledning for god praksis for avtalen om beskyttelse av arbeidstakeres helse gjennom god håndtering og bruk av krystallinsk silika og produkter som inneholder det, utgitt av European Network on Silica NEPSi (<https://www.nepsi.eu/>).
- Teknisk forebyggingsblad 890 fra det spanske nasjonale instituttet for helse og sikkerhet på arbeidsplassen: <https://www.insst.es/documentacion/colecciones-tecnicas/ntp-notas-tecnicas-de-prevencion/25-serie-ntp-numeros-856-a-890-ano-2011/nota-tecnica-de-prevencion-ntp-890>
- OSHA-standard for respirabelt krystallinsk silika: <https://www.osha.gov/silica-crystalline>
- Californian Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 – Proposition 65: <https://oehha.ca.gov/chemicals/silica-crystalline-respirable>
- Safe Work Australia – Krystallinsk silika og silikose: <https://www.safeworkaustralia.gov.au/safety-topic/hazards/silica/what-crystalline-silica>
- CDC – NIOSH – Silika og arbeidstakeres helse: <https://www.cdc.gov/niosh/silica/about/>
- OSHA - NIOSH - Hazard Alert: <https://www.osha.gov/sites/default/files/publications/OSHA3768.pdf>

COSENTINO®

Få inspirasjon på [cosentino.com](https://www.cosentino.com)